

För Afghanistans barn

Ett barn som föds i Sverige kan känna sig tryggt och se fram emot ett långt och friskt liv. Det gäller inte för ett barn som föds i Afghanistan. I stället för dryga 80 år kan barnet i Afghanistan förvänta sig ett bara runt 45 år långt liv. I stället för förebyggande insatser på en barnavårdscentral löper det afghanska barnet stor risk att dö i mässling eller stelkramp. Störst är risken att dö i diarrésjukdomar eller, på sina håll, malaria. I Sverige dör knappt fem av 1 000 barn före fem års ålder. I Afghanistan är siffran 200, trots väsentliga förbättringar de senaste fem åren. Men även om ett barn i Afghanistan överlever så har han eller hon högst sannolikt utsatts för erfarenheter som också skiljer dem från barn här hemma. Under snart 30 år har landet befunnit sig i olika former av konflikt: ockupation, inbördeskrig, talibanförtryck och nu det USA-ledda ”kriget mot terrorn”. Konflikten drabbar barn; bomber och minor saknar urskiljningsförmåga, krigsherrar förgriper sig på både pojkar och flickor, familjer tvingas på flykt, den fattigdom som konflikten leder till drabbar barn alldeles särskilt. Och bristen på rättssystem gör att de många kränkningar som barn utsätts för kan fortgå utan påföljder.

UNDER TALIBANTIDEN gjordes studier av barns förhållanden i Afghanistan och jämfördes med barns situation i andra konfliktländer, framförallt i Afrika. Man fann då en förvånande god mental hälsa hos de afghanska barnen och tolkade det som uttryck för den fortfarande väl sammanhållna storfamiljen. En institution där traditionella sociala och kulturella nätverk hade bevarats – trots allt – och utgjort skydd mot negativa effekter av de många trauman som bevisligen redan då drabbat de afghanska barnen. Konflikt har fortsatt att prägla afghanska barns erfarenheter. Talibanerna har åter blivit inflytelserika på sina håll och sätter skräck i befolkningen med sina brutala metoder. Inte minst har de tvingat 100 000-tals barn att sluta sin skolgång – rektorer och lärare har hotats storskaligt och några har avrättats framför ögonen på skolbarnen. Amerikanska och Nato-ledda bombningar har förstört hus och hem, drivit barn på flykt och utländsk militär har trängt sig in i hemmen och – i barns åsyn – kroppsvisiterat föräldrar och fört bort fäder och bröder till godtycklig fångenskap. En fortgående brutalisering har ägt rum. Sociala strukturer har underminerats. Alltmer tyder på att också våld i hemmen ökar – alltför många barn blir vittne till misshandel och utnyttjas själva. Tilltagande tecken finns på att de traditionella strukturerna inte längre förmår skydda de afghanska barnen såsom de gjorde tidigare. Dessa strukturer har försvagats, alldeles särskilt i städerna.

Bengt Kristiansson är SAKs generalsekreterare.

SAK ARBETAR för de afghanska barnen och deras rättigheter till utbildning och hälsa. Målgruppen är fattiga barn på landsbygden och barn med funktionshinder prioriteras. Därför är det viktigt att SAK uppmärksammar de särskilda svårigheter som finns för barn som växer upp i långdragen konflikt med de följer det har på både mental och kroppslig hälsa – och bidrar med tydliggörande av orsakssambanden, faktainsamling, analys och nya initiativ till insatser för att förbättra barnens villkor och rättigheter. Barn har länge varit en särskilt prioriterad målgrupp för SAK – ett förhållande som förstärkts mycket under många års deltagande i Världens Barn. SAK är, som framgick av Afghanistan-nytt 1/2007 och som Peter Hjukström skriver i detta nummer, inte en kontrakterad organisation i Världens Barn i år men vi har alla skäl att stödja kampanjen och fortsätta vårt engagemang. I slutändan kommer det de afghanska barnen till godo!

BENGT KRISTIANSSON, GENERALSEKRETERARE, SAK

SOME RIGHTS RESERVED

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-No Derivative Works 2.5 Sweden License. To view a copy of this license, visit creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/